

Warszawa, dnia 23 listopada 2020 r.

Komunikat FOR 39/2020:

Przedsiębiorcy potrzebują stabilnego otoczenia regulacyjnego

- Dla oceny polityki regulacyjnej państwa kluczowa jest nie tylko ilość i restrykcyjność regulacji, ale też ich niejasność, zmienność i nieprzewidywalność.
- Problem zmienności i nieprzewidywalności wprowadzanych przez większość parlamentarną przepisów przeszkadza przedsiębiorcom w budowaniu wieloletnich strategii rozwojowych, czego skutkiem są m.in. niższe inwestycje prywatne.
- Towarzyszący pandemii COVID-19 kryzys gospodarczy istotnie zwiększył niepewność prowadzenia działalności gospodarczej. Niestety w ostatnim okresie dodatkową warstwę niepewności nakłada nagłymi i wprowadzanymi w ostatniej chwili regulacjami nakłada rząd z większością parlamentarną.
- W marcu br. FOR wraz z innymi organizacjami pozarządowymi apelowało o „ciszę legislacyjną” – niewprowadzanie zmian w prawie, które nie są niezbędne w celu przeciwdziałania i ograniczania skutków koronawirusa oraz absolutnie pilne z punktu widzenia działania państwa. Mimo to części z przegłosowanych w ostatnim czasie przez Sejm propozycji nie da się w najmniejszym stopniu uzasadnić walką z epidemią.

Obciążenia biurokratyczne, ograniczające konkurencję regulacje, nieelastyczne prawo pracy, skomplikowane i skutkujące czasochłonnością rozliczeń z urzędem skarbowym przepisy podatkowe to problemy od lat wskazywane przez przedsiębiorców jako największe bariery działalności gospodarczej. Pandemia COVID-19 skłoniła rząd do wprowadzenia dodatkowych obostrzeń często negatywnie wpływających na działalność gospodarczą.

Uważamy, że zwłaszcza w tym trudnym okresie przedsiębiorcy potrzebują deregulacji, która zwiększy ich elastyczność w dostosowywaniu się do nowych warunków gospodarczych. Dlatego szukamy rozwiązań, którego pomogą wyzwolić potencjał przedsiębiorców. Chcąc znaleźć najbardziej szkodliwe dla przedsiębiorców przepisy i pokazywać korzyści z deregulacji dla wzrostu po kryzysie, uruchomiliśmy portal www.deregulacja.pl.

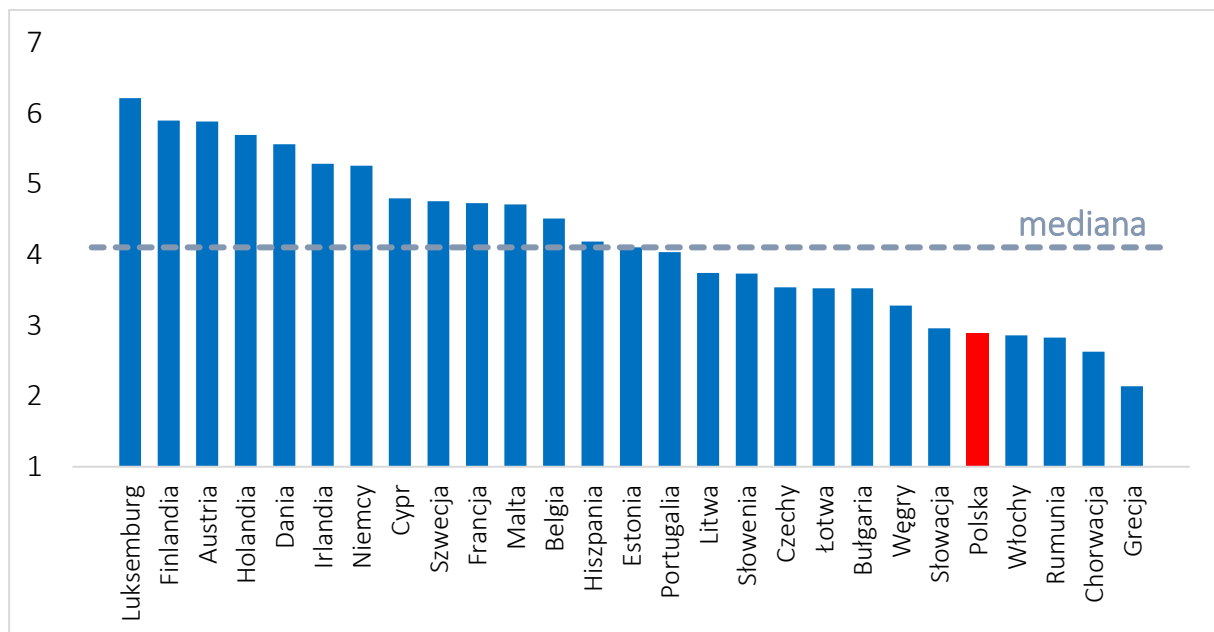
Mnogość regulacji ograniczających konkurencję i wymianę, skomplikowanie przepisów nieelastyczność przepisy prawa pracy oraz często zbędne i dublujące się obciążenia biurokratyczne to powszechnie znane hamulce dla konkurencyjności polskiej gospodarki. Jednak oprócz nich przy ocenie działań regulacyjnych państwa trzeba brać też zmienność i nieprzewidywalność tworzenia prawa. O ile do złych regulacji przedsiębiorcy są w stanie się w dłuższym okresie dostosować, o tyle wprowadzane często i nagle zmiany burzą jakiegokolwiek ich plany.

Koronnym przykładem nieprzewidywalności tworzenia prawa była do niedawna ustawa o ustanowieniu 12 listopada 2018 roku dniem wolnym od pracy. Projekt ustawy został zgłoszony przez grupę posłów Prawa i Sprawiedliwości na zaledwie trzy tygodnie przed

proponowanym dniem wolnym. Ostatecznie ustawa została podpisana przez Andrzeja Dudę 7 listopada¹.

Tego typu działania odbijają się negatywnie na ocenie Polski wśród przedsiębiorców i inwestorów. W zeszłorocznej ankiecie przygotowanej we współpracy z innymi izbami przez Niemiecką Izbę Handlową inwestorzy obecni w Polsce najgorzej ze wszystkich czynników wpływających na inwestycje ocenili przewidywalność polityki gospodarczej. Z kolei według ankiety przygotowanej na potrzeby Globalnego Indeksu Konkurencyjności (Global Competitiveness Index) za 2019 rok Polska pod względem stabilności otoczenia politycznego dla przedsiębiorców zajęła w Unii Europejskiej piąte miejsce od końca, wyprzedzając tylko Włochy, Rumunię, Chorwację i Grecję.

Wykres 1. W jakim stopniu rząd w twoim kraju zapewnia stabilne otoczenie polityczne dla przedsiębiorców? (skala 1–7)

Źródło: World Economic Forum, Executive Opinion Survey

Zmienność i nieprzewidywalność przepisów uderza w plany przedsiębiorców, burząc ich strategię rozwojową. W niestabilnym otoczeniu regulacyjnym zmniejsza się opłacalność rozszerzania działalności i inwestowania w nowe projekty. Skutkiem tego jest m.in. bardzo niski udział prywatnych inwestycji w PKB, co negatywnie odbija się na wzroście wydajności gospodarki i długookresowych perspektywach jej wzrostu.

Towarzyszący pandemii COVID-19 kryzys gospodarczy istotnie zwiększył niepewność prowadzenia działalności gospodarczej. Ten zewnętrzny wstrząs zaburzył działalność firm nie tylko w Polsce, ale też na całym świecie. Kluczowa w tych warunkach dla odbudowy gospodarki jest reakcja władz państwowych – to, czy swoimi działaniami nie nałożą dodatkowej warstwy niepewności. Rząd Morawieckiego wraz z większością parlamentarną PiS kontynuuje

¹ Zob. <https://for.org.pl/pl/a/6321,komunikat-29/2018-kosztowny-prezent-pis-plan-y-obywateli-do-gory-nogami>.

dotychczasowe złe praktyki, pogarszając i tak już trudną obecnie sytuację firm działających w Polsce.

O ile podejmowane wiosną chaotyczne decyzje o *lockdownie* można by próbować usprawiedliwiać zupełnie nową sytuacją, jaką było rozprzestrzenianie się epidemii, o tyle władze miały dużo czasu na przygotowanie spójnej i niegodzącej w przedsiębiorców strategii walki z koronawirusem na jesieni. Mimo to rząd, nie zważając na gospodarcze konsekwencje, w ostatniej chwili ogłosił zakaz odwiedzania cmentarzy od 31 października do 2 listopada, niwecząc plany sprzedawców kwiatów i zniczy, a tydzień później wbrew zapowiedziom nagle wprowadził do rozporządzenia zamknięcie sklepów meblowych.

Co więcej, części z przegłosowanych w ostatnim czasie przez Sejm propozycji nie da się w najmniejszym stopniu uzasadnić walką z epidemią. Przykładami są tutaj ustawa zakazująca hodowli zwierząt futerkowych² czy zmiany w prawie podatkowym jak dodatkowe opodatkowanie spółek komandytowych czy zniesienie tzw. ulgi abolicyjnej dla Polaków pracujących w niektórych krajach za granicą (zrównującej ich sytuację z Polakami, którzy pracują w krajach, z którymi Polska ma podpisane bardziej korzystne dla podatników umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania).

W marcu br. FOR wraz z innymi organizacjami pozarządowymi apelowało w związku z bardzo niepewną sytuacją gospodarczą o „ciszę legislacyjną” – niewprowadzanie zmian w prawie, które nie są niezbędne w celu przeciwdziałania i ograniczania skutków koronawirusa oraz absolutnie pilne z punktu widzenia działania państwa³. Przez ostatnie pół roku niepewność wynikająca z kryzysu towarzyszącego pandemii nie zmieniła się. Nie zmieniła się też niestety prowadzona od pięciu lat polityka rządów PiS, burząca plany działających w Polsce przedsiębiorców i zniechęcająca ich do rozwijania swoich firm.

Stabilne otoczenie prawne jest zawsze ważnym czynnikiem rozwoju gospodarczego. W okresie niepewności wywołanej zewnętrznym wstrząsem, jakim jest epidemia koronawirusa, może okazać się czynnikiem kluczowym, żeby polska gospodarka powróciła na ścieżkę szybkiego wzrostu. Prywatne inwestycje w warunkach wolności gospodarczej to o wiele pewniejszy czynnik rozwoju niż proponowane przez polityków PiS wielkie państwowe projekty finansowane na kredyt.

Komunikat jest częścią projektu www.deregulacja.pl realizowanego w ramach Atlas Network COVID-19 Partner Response Fund.

² <https://for.org.pl/pl/a/7963,komunikat-31/2020-zaden-z-krajow-ktore-wprowadzily-ograniczenia-w-hodowli-nie-dokonal-tego-z-tak-drastycznym-naruszeniem-prawa-wlasnosci-jak-przewiduje-projekt-ustawy-pis>

³ <https://for.org.pl/pl/a/7650,apel-organizacji-pozarządowych-w-sprawie-ciszy-legislacyjnej-w-zwiazku-z-epidemia-koronawirusa>

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązujecego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w Internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wyłożonego, skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, wesprzyj finansowo nasze działania.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn możesz się skontaktować z:

Patrycja Satora, dyrektor ds. rozwoju FOR

tel. 500 494 173

e-mail: patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność – obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

KONTAKT DO AUTORA

Marcin Zieliński

Ekonomista FOR

e-mail: marcin.zielinski@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR
ul. Ignacego Krasickiego 9A • 02-628 Warszawa • tel. 22 628 85 11
e-mail: info@for.org.pl • www.for.org.pl
[f](https://www.facebook.com/FundacjaFOR)/FundacjaFOR • [t](https://twitter.com/FundacjaFOR)@FundacjaFOR